

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,
יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה.
הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.
אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.
לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון: 011274 עברית	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד موعد</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד موعد		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד موعد										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان .
أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان .
بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات لامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد .
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ד, 2024
מספר השאלון: 11274
נספח: מאמרים

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לעולים חדשים

(ברמה ג)

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון – הבנה והבעה

פרק א: הבנת הנקרא	–	55 נקודות	{	80 נקודות
פרק ב: הבעה	–	25 נקודות		

חלק שני – לשון	–	20 נקודות
סך הכול	–	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי, לועזי-עברי, עברי-עברי או מילונית.

ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

(2) יש להקפיד על כתב ברור, פיסוק הגיוני וכללי הדקדוק.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

חלק ראשון – הבנה והבעה (80 נקודות)

בחלק זה שני פרקים – פרק א: הבנת הנקרא, פרק ב: הבעה.
קראו את המאמרים 1–2 שבנספח המצורף, וענו על כל השאלות 1–11 שלפניכם.

פרק א: הבנת הנקרא (55 נקודות)

ענו על השאלות 1–6 על פי מאמר 1.

1. מהי מטרת הטקסט "כל הסיבות לקנות כחול-לבן"?
הקיפו את התשובה הנכונה. (5 נקודות)
 - להסביר לנו איך מייצרים מוצרים "כחול-לבן" בארץ.
 - לעודד אותנו לקנות מוצרים מן התעשייה הישראלית.
 - לעודד מנהלים לפתוח מפעלים בצפון ובדרום.
 - לשכנע את הקוראים שהמוצרים מחו"ל טובים פחות מן המוצרים בישראל.
2. על פי המאמר, בקנייה של מוצרים מחו"ל יש חסרונות שפוגעים בכלכלה של מדינת ישראל.
ציינו שני חסרונות מן הסוג הזה. (6 נקודות)

(1) _____

(2) _____
3. בפסקה ג כתוב: "כך אנחנו גם עוזרים לצמצם הבדלים כלכליים בין מרכז הארץ ובין הדרום והצפון".
למה הכוונה במילה "כך"? (4 נקודות)

4. בפסקה ה מופיע פעמיים הצירוף: "זכויות עובדים".
מהו הפירוש של צירוף זה? (5 נקודות)
הקיפו את התשובה הנכונה.
 - תנאי עבודה ששומרים על המפעל.
 - תרומה שהמפעל מקבל.
 - תרומה שנותנים למי שקונה תוצרת הארץ.
 - תנאי עבודה ששומרים על העובדים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

5. על פי פסקה ה, הקיפו את המילים המתאימות.

המצב של העובדים בישראל **שונה מ/ דומה ל** מצב העובדים במדינות מסוימות. כשאנחנו קונים מוצר תוצרת ישראל, אנחנו **יודעים / לא יודעים** שהעובדים שייצרו אותו, קיבלו את התנאים שמגיעים להם. (4 נקודות)

6. על מוצרים ישראלים רבים יש סמל: "מיוצר בישראל".

למה חשוב לסמן מוצרים בסמל הזה?

הקיפו את התשובה הנכונה. (5 נקודות)

- להוכיח שגם בארץ מייצרים מוצרים כמו בחו"ל.
- לציין שהמחיר של המוצר המסומן זול יותר ממוצרים מחו"ל.
- להבדיל בין מוצרים מתוצרת ישראל ובין מוצרים מחו"ל.
- לציין שהמוצרים מתוצרת הארץ הם הכי טובים בעולם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

ענו על השאלות 7–10 על פי מאמר 2.

7. על פי פסקה ג, מה הן שתי הסיבות שרבים העדיפו לקנות תוצרת חקלאית שהגיעה מחו"ל?

(4 נקודות)

סיבה 1: _____

סיבה 2: _____

8. גם בתקופת הקורונה וגם בתחילת המלחמה הייתה חסרה תוצרת חקלאית בחנויות בארץ.

ציינו את הסיבה לכך בכל אחת מן התקופות. (6 נקודות)

(1) בתקופת הקורונה: _____

(2) בתחילת המלחמה: _____

9. מה הבינו המומחים אחרי משבר הקורונה ובמהלך המלחמה?

הקיפו את התשובה הנכונה. (5 נקודות)

- שהמלחמה גורמת לבעיות כלכליות ולבעיות בחקלאות.
- שהמדינה צריכה להיות אחראית שיהיה מזון לכל האזרחים.
- שאפשר להביא ירקות ופירות מחו"ל נוסף על החקלאות המקומית.
- שהחקלאים יכולים להסתדר בעצמם ולא זקוקים לעזרה.

10. מדוע כותב המאמר מביא את דברי א"ד גורדון?

הקיפו את התשובה הנכונה. (5 נקודות)

- כי הוא רוצה לחזק את הרעיון של חקלאות ישראלית בארץ-ישראל.
- כי הוא רוצה לעזור לפרנסה של החקלאים בארץ-ישראל.
- כי הוא רוצה לעודד קנייה של תוצרת חקלאית ממדינות אחרות.
- כי הוא רוצה לחייב את המדינה לדאוג לבריאות התושבים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

ענו על שאלה 11 על פי מאמר 1 ומאמר 2.

11. לפניכם קטע ובו זוגות של מילים מודגשות. הקיפו את האפשרות הנכונה בכל זוג מילים.

(6 נקודות)

כותבי שני המאמרים **מתנגדים / ממליצים** לקנות מוצרים מתוצרת הארץ. כותבת מאמר 1 טוענת שאם נקנה מוצרים ישראליים נתרום בעיקר **לכלכלה / לחקלאות** הישראלית. כותבי מאמר 2 מתייחסים בעיקר לנושא **הכלכלה / החקלאות** הישראלית ומסבירים עד כמה נושא זה חשוב **למדינה / ליישובים החקלאיים**. כל הכותבים מדגישים כי המדינה **חייבת / לא חייבת** לעזור לחקלאים ולאנשי התעשייה לגדל ולייצר תוצרת חקלאית ותעשייתית עבור התושבים. הם ממליצים לתושבים לקנות מוצרים **מתוצרת הארץ / מתוצרת חוץ לארץ**.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

פרק ב: הבעה (25 נקודות)

מטלת כתיבה

בחרו באחד מן הנושאים 12–13 שלפניכם, וכתבו עליו חיבור בהיקף של כ־150 מילים לפי ההוראות.

שימו לב: כתבו את החיבור בעמוד 10. תוכלו להשתמש בעמודים 8–9 לכתובת טיוטה. הקפידו על כתב ברור, על פיסוק הגיוני ועל כללי הדקדוק.

12. קניות – רק מתוצרת הארץ?

בנובמבר 2023 בעקבות המלחמה החליטו בעלי עסקים להפוך את יום הקניות המפורסם בעולם "יום שישי השחור" (Black Friday) ל"יום שישי הכחול" (Blue Friday), שבו קונים רק מוצרים תוצרת כחול־לבן. למרות זאת אנשים רבים העדיפו לקנות מוצרים מחו"ל מכל מיני סיבות. כתבו חיבור, והביעו בו את דעתכם על ההחלטה להפוך את יום הקניות העולמי ליום שבו קונים רק תוצרת כחול־לבן. נמקו את דעתכם. תוכלו להיעזר בטקסטים שקראתם.

או:

13. עלייה לישראל בתקופת מלחמה

בעקבות העלייה באנטישמיות בעולם גדל מספר העולים החדשים שהגיעו השנה לישראל. אבל עדיין יש יהודים רבים בארצות שונות שחוששים מן הקשיים בתהליך העלייה, ובמיוחד מן המצב בישראל, ולכן הם לא עולים לארץ. כתבו חיבור, והביעו בו את דעתכם על העלייה לישראל בתקופת המלחמה. נמקו את דעתכם. תוכלו לשתף חוויות מן הניסיון האישי שלכם.

טיוטה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

החיבור

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

חלק שני – לשון (20 נקודות)

ענו על כל השאלות 14–18 (לכל שאלה – 4 נקודות).

14. שם המספר

א. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם מודגשות שתי צורות של שם המספר.

הקיפו את הצורה הנכונה על פי ההקשר במשפט.

(1) במחקר נבדקו **חמישים וארבע** / **חמישים וארבעה** משתתפים.

(2) תקופת המחקר הייתה **אחת עשרה** / **אחד עשר** שנים.

(3) החוקרים ביקשו למצוא תשובות **לשלושת** / **שלוש** / **שלושה** שאלות מחקר.

ב. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם כתבו במילים את המספר המודגש.

(1) לפני **3** שבועות נערך סקר בנושא קניות של ישראלים.

(2) **4** ישראלים מתוך 10 יסכימו לשלם תוספת למחיר של מוצר

מתוצרת ישראל.

(3) **36** אחוזים מן המשתתפים במחקר אמרו שמרגע שפרצה

המלחמה, הם התחילו לבדוק מאיפה מגיעים המוצרים שהם קונים.

15. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם כתבו את הפועל המתאים למשפט על פי שם הפועל

שבסוגריים.

א. מדינת ישראל _____ (להקים) מפעלים רבים לייצור מזון כבר לפני 70 שנה.

ב. ישראלים רבים _____ (לקנות) בדרך כלל יותר מוצרים בתקופת החגים.

ג. הקונים מקווים שבעלי החנויות לא _____ (להעלות) את המחירים.

ד. השוטר אמר לנהגים: "בבקשה להמשיך לנסוע. אל _____ (להפריע) לתנועת

המכוניות".

ה. תלמידים מבתי הספר _____ (להגיע) בכל שבוע לעזור לחקלאים לקטוף

את הפירות, כדי שהפירות לא _____ (להישאר) על העצים.

ו. מחקר _____ (להראות) שפעילות גופנית _____ (לשפר) את

מצב הרוח.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

16. הקיפו את הצורה הנכונה בכל אחד מן המשפטים שלפניכם.

- א. קנייה של מוצר מתוצרת הארץ **עוזר** / **עוזרת** לחזק את התעשייה בישראל.
- ב. כשאני מבקרת בקניון, אני אוהבת להיכנס אל **החנות בגדים** / **חנות הבגדים**.
- ג. מדינת ישראל דואגת לכל **האזרחים הישראלים** / **אזרחים הישראלים** בעולם.
- ד. המזכירה מסרה את ההודעה למנהל. היא מסרה **אותו** / **אותה** כאשר הוא הגיע למשרד.
- ה. חקלאים מצפון הארץ מוכרים ביצים **טריים** / **טריות** בכל הארץ.

17. א. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם **הקיפו** את מילת הקישור המתאימה מבין המילים המודגשות.

- **בגלל / לפני ש / בעקבות** אתם מתחילים ללמוד לבחינה, כדאי שתשימו בצד את הטלפון החכם שלכם.
- חשוב לאכול פירות וירקות בכל יום, **ואילו / משום ש / אבל** יש בהם ויטמינים רבים החשובים לגוף.
- לחקלאים ישראלים חסרים עובדים רבים במטעים ובשדות, **אך / לכן / כי** הם מגייסים מתנדבים.

ב. לפניכם קטע קצר, ובו חסרות מילות קישור. השלימו בקטע הקצר את מילות הקישור המתאימות מתוך הרשימה.

פירות וירקות מישראל מגיעים מהר לחנויות המזון. _____ פירות וירקות מחו"ל לא מגיעים מהר לחנויות המזון, _____ הם טריים פחות.

רשימת מילות הקישור: **כי, לכן, לעומת זאת**

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

18. במשפטים שלפניכם כתבו את מילות היחס שבסוגריים בצורה המתאימה למשפט.
- א. מכונת הכביסה הזאת חדשה. אנחנו עדיין לא יודעים איך משתמשים _____ (ב).
- ב. חברים המליצו לי לראות את הסרט, אבל לא נהניתי _____ (מן).
- ג. אתמול דודים שלי הזמינו _____ (את) לבית שלהם. נשארתי לישון _____ (אצל).
- ד. התלמידים דואגים לחיילים ושלחו _____ (ל) חבילות של דברי אוכל וממתקים.
- ה. המורה אמרה לתלמידים: "בעוד חמש דקות נחלק _____ (ל) את שאלוני הבחינה".

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

טיוטה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 11274 + נספח

טיוטה

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספח: מאמרים
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
לעולים חדשים (ברמה ג)
11274, קיץ תשפ"ד, 2024

לפניכם שני מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

כל הסיבות לקנות תוצרת כחול-לבן

פסקה א כולנו רוצים לחיות במדינה שהכלכלה בה חזקה ויש בה מקומות עבודה לכולם. אבל מה אנחנו יכולים לעשות כדי להשיג את המטרה הזאת? נראה שהדבר הטוב ביותר לעשות הוא לקנות מוצרים ישראליים, תוצרת "כחול-לבן"⁽¹⁾. למה? הינה כמה סיבות לכך.

מצמצמים את האבטלה

פסקה ב אבטלה היא מצב שבו חסרים מקומות עבודה לאנשים שמחפשים עבודה. אם נקנה מוצרים ממפעלים בישראל או אם נקנה פירות וירקות מחקלאים ישראליים, נעזור להוסיף מקומות עבודה בארץ. אבל אם נקנה ממקומות אחרים בעולם, ייסגרו מפעלים בישראל ולעובדים בארץ לא תהיה עבודה. זה קרה בעבר למפעלים רבים שייצרו בגדים בארץ; הם נסגרו כי אנשים העדיפו להזמין בגדים מחו"ל (חוץ לארץ), ועובדי המפעלים נשארו בלי עבודה.

דואגים לתושבים מאזורים רחוקים

פסקה ג מפעלי תעשייה רבים בישראל נמצאים באזורים שרחוקים ממרכז הארץ. חוץ מאותם מפעלים, אין באזורים אלה הרבה מקומות עבודה. כאשר אנחנו קונים מוצרים ממפעלים אלה, אנחנו עוזרים לאנשים שגרים רחוק ממרכז הארץ: הם יכולים לעבוד בתעשייה או בחקלאות באזורים שקרובים לבתים שלהם. כך אנחנו גם עוזרים לצמצם הבדלים כלכליים בין מרכז הארץ ובין הדרום והצפון.

קונים בישראל – המדינה מרוויחה יותר

פסקה ד כאשר אנחנו קונים מוצר מסוים, היצרן של אותו מוצר מרוויח כסף. על הרווחים האלה הוא חייב לשלם מיסים במדינה שלו. כאשר אנחנו קונים תוצרת "כחול-לבן", מי שמרוויח מן הקנייה הוא יצרן ישראלי, והוא משלם את המיסים על הרווחים האלה למדינת ישראל. כך גם מדינת ישראל מרוויחה מן הקנייה שלנו, וכולם נהנים מכך.

(שימו לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

* מעובד על פי מירב דוסטר (2015). כל הסיבות כולן לקנות כחול-לבן. מאקו. אוחר מ-www.mako.co.il; ועל פי כל הסיבות לקנות כחול-לבן. המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך. אוחר מ-www.education.gov.il.

(1) תוצרת כחול-לבן – משתמשים במושג "תוצרת כחול-לבן" כדי לתאר ולסמן מוצרים שייצרו אותם בישראל. הצבעים כחול ולבן הם צבעי דגל ישראל, ולכן הם נחשבים לצבעים הלאומיים של מדינת ישראל.

בתעשייה הישראלית שומרים על הזכויות של העובדים

פסקה ה במדינת ישראל יש חוקים ששומרים על זכויות העובדים: המעסיקים חייבים לשלם לעובדים שכר עבור יום עבודה, וכן לשלם להם עבור שעות עבודה נוספות ולתת להם ימי חופשה. כמו כן על פי החוק בישראל, אסור להעסיק ילדים בני פחות מ־14. לעומת זאת, יש בעולם מדינות שלא שומרות על זכויות העובדים וזכויות הילדים. כשאנחנו קונים מוצר מחו"ל, לא תמיד אנחנו יודעים אם המעסיקים שמרו על זכויות העובדים שייצרו אותו. למשל, אנחנו לא יודעים באילו תנאים הם עבדו, אם הם קיבלו משכורת ואם העובדים הם ילדים קטנים. קשה ליהנות ממוצרים, אם בקנייה כזאת נפגעים העובדים שמייצרים אותם.

מייצרים מוצרים טובים במחירים נוחים

פסקה ו במקרים רבים המוצרים שמיוצרים בישראל טובים כמו מוצרים מחו"ל, ולעיתים אפילו טובים מהם. נוסף על כך, המחירים של מוצרים רבים בישראל דומים למחירים של המוצרים מחו"ל.

שומרים על הסביבה

פסקה ז כשקונים מוצרים תוצרת ישראל, עוזרים לשמור על הסביבה. אם קונים יותר תוצרת "כחול-לבן", משתמשים פחות באוניות ובמטוסים כדי להביא מוצרים מארצות רחוקות. כך מקטינים את השימוש בדלק ומצמצמים את זיהום הסביבה.

פסקה ח כל הסיבות לקנות תוצרת כחול-לבן חשובות לכל אזרח במדינת ישראל. כדאי לחשוב עליהן לפני שאנחנו קונים בחנויות או באתרי קניות באינטרנט, ולהשתדל לקנות מוצרים מן התעשייה ומן החקלאות בישראל.

הסמל "מיוצר בישראל" מראה שהמוצר מיוצר בארץ. זהו מוצר "כחול-לבן".

מאמר 2**חקלאות ישראלית**

פסקה א בשנים האחרונות מדינת ישראל עוברת שני אירועים קשים: הקורונה, שהתחילה לפני ארבע שנים, והמלחמה, שהתחילה לפני כמה חודשים. אירועים אלה גרמו לנו לבדוק מחדש את היחס של המדינה לחקלאות ולתעשייה בארץ ולראות בהן דבר חשוב מאוד מבחינה לאומית.

פסקה ב בישראל, כמו במקומות אחרים בעולם, חשבו מומחים לכלכלה שעדיף לקנות פירות וירקות מחו"ל, מפני שבחו"ל המוצרים זולים יותר, וכך החיים בישראל לא יהיו יקרים מדי. בעקבות זאת הממשלה הרשתה להגדיל את כמות הסחורה החקלאית שמביאים מחו"ל.

פסקה ג עד מגפת הקורונה אנשים רבים בארץ קנו פירות וירקות שהגיעו לארץ ממקומות שונים בעולם. תושבי ישראל לא חשבו שצריך וכדאי לקנות ירקות ופירות מן החקלאים בארץ, ונוסף על כך הם חשבו שהמוצרים בארץ יקרים, לכן העדיפו לקנות מחו"ל מוצרים זולים יותר.

פסקה ד אבל כשקונים סחורה מחו"ל, פוגעים במקומות עבודה בישראל. למשל, כאשר הממשלה הרשתה להביא לארץ דגים מסין, היא פגעה באנשים שמגדלים בארץ דגים למאכל. בדרך הזאת היא פגעה בחקלאות הישראלית, וחקלאים רבים הפסיקו לעסוק בחקלאות. כך קרה גם לתעשיית הבגדים בארץ; מפעלים רבים לתפירת בגדים נסגרו בגלל המחירים הנמוכים של הבגדים מסין.

פסקה ה בזמן מגפת הקורונה לא הייתה תנועה של מטוסים ואוניות, ולכן לא הגיעה לארץ תוצרת חקלאית משאר מדינות העולם. כך נוצר בישראל מצב שבו חסרים פירות וירקות.

פסקה ו גם השנה, בשבועות הראשונים של המלחמה, לא הייתה בחנויות המזון תוצרת חקלאית מספיקה. החקלאים בכל הארץ נשארו עם אלפי טונות של תוצרת חקלאית, אך לא היו פועלים – לא היה מי שיקטוף את הפירות, לא היה מי שיחלוב את הפרות, ולא היה מי שיבטיח שיהיה מספיק אוכל לאנשים.

(שימו לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

* מעובד על פי גרשון הכהן (2020). חקלאות מקומית היא אינטרס קיומי. **ישראל היום**. אוחזר מ־www.israelhayom.co.il; ועל פי יואל זילברמן (2023). מתוך החורבן – עוד נראה איך החיטה צומחת שוב – צו 8 לחקלאות. **ישראל היום**. אוחזר מ־www.israelhayom.co.il.

פסקה ז הבעיות בארץ בתקופת הקורונה ובמלחמה לימדו את המומחים דבר חשוב: המדינה צריכה לדאוג שהתוצרת החקלאית והמזון המיוצר בישראל יספיקו לכל התושבים בארץ. כמו שמדינת ישראל דואגת לבריאות של התושבים ולשירותים רפואיים טובים, כך היא צריכה להיות אחראית גם לייצור המזון בארץ.

פסקה ח ולבסוף, כאשר עוסקים בחקלאות ישראלית, חשוב לציין גם את הקשר החזק שבין היהודים בישראל לאדמת המולדת, ארץ-ישראל. בעבר, לפני שהיהודים התחילו לחזור לארץ וחיו בארצות אחרות, הם יכלו להיות רק סוחרים או פקידים, וכמעט לא יכלו לעסוק בחקלאות. כשחזרו היהודים לארץ, כתב מנהיג בשם א"ד גורדון¹ לפני כמאה שנים: "אם לא נעבוד את האדמה בידינו ממש, לא תהיה האדמה שלנו... הארץ לא תהיה שלנו... אנחנו נהיה גם פה זרים, ממש כמו בארצות הגולה". זה הזמן לחזור לרעיון הציוני החשוב: חקלאות ישראלית חשובה מאוד להמשך החיים שלנו בארץ.

פסקה ט איך עושים זאת? צריך לעזור לחקלאים בכל דרך אפשרית: לקנות מוצרים מחקלאות ישראלית ולהביא צעירים ובני נוער לשדות ולשטחים חקלאיים כדי לעבוד בחקלאות. זה הזמן לחזור בכל הכוח לחקלאות ישראלית מן הצפון ועד הדרום. רק כך נוכל להבטיח שתהיה תוצרת חקלאית ישראלית בחנויות המזון.

* א"ד (אהרון דוד) גורדון (1856 – 1922) היה מנהיג ציוני, פועל וחקלאי בתקופת העלייה השנייה והעלייה השלישית.